Från:
Skickat: Tue, 28 Oct 2025 15:08:56 +0100
Till: registrator.rlk@regionstockholm.se
Ämne: RS 2025-0095 Södertälje kommuns yttrande daterat 2025-10-27 Södertälje kommun yttrande daterat 2025-10-27.docx
Bilagor:
Categories: A

Hej,

Yttrande från Södertälje kommun bifogas ovan, det Södertörnsgemensamma yttrandet har ingivits av Huddinge kommun. Vänligen bekräfta mottagandet.

Vänligen,

Behandling av personuppgifter: I Södertälje kommun hanterar vi en mängd olika personuppgifter. På sodertalje.se/gdpr hittar du information om detta .

Handläggare

Samhällsbyggnadsstrateg
Samhällsbyggnadskontoret

Mottagare
Region Stockholm
Dnr RS2025-0095
Box 30215
10425 STOCKHOLM

Södertälje kommuns yttrande över Region Stockholm granskningsförslag Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RS 2025-0095

Region Stockholm har skickat ett granskningsförslag till ny Regional Utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS). Södertälje kommun yttrar sig över förslaget genom Södertörnskommunernas gemensamma yttrande, men vill också komplettera detta med ett eget yttrande. Samrådet pågår fram till 15 oktober 2025, men Södertörnskommunerna har fått en förlängd svarstid till 30 oktober 2025. Södertälje kommuns yttrande bygger på tidigare framförda synpunkter under framtagandet av samrådsförslaget. Fokus riktas nu mot de allra viktigaste synpunkterna där kommunen vill se en vidareutveckling till antagandeversionen. Det innebär att det finns många delar i granskningsförslaget som kommunen stödjer utan att specifikt kommentera det i yttrandet.

Viktigt att RUFS fortsatt håller ihop den regionala fysiska planeringen och det regionala tillväxtarbetet

RUFS svarar mot plan- och bygglagens krav på att ta fram en regional plan för den fysiska planeringen för Stockholmsregionen, men utgör även ett svar på det regionala tillväxtarbetet som ska bedrivas i respektive län. I Södertälje finns starka företag etablerade som är av betydelse för kommunen, regionen och nationen. Södertälje har trots detta en av länets högsta arbetslöshetssiffror. Mot bakgrund av bland annat detta ser Södertälje kommun det som en stor fördel att fortsätta hålla ihop den regionala fysiska planeringen och tillväxtarbetet i ett gemensamt dokument.

RUFS styrka är dess långsiktighet i det regionala utvecklingsarbetet

Många aktörer, däribland Södertälje kommun, har pekat på vikten av att bibehålla den långsiktiga vision och övergripande målstruktur som har arbetats fram inom nuvarande RUFS. Även om vissa resultatmål kan komma att behöva betonas ur ett kortsiktigt perspektiv är det av stor vikt att både visionen och den övergripande målsättningen i allt väsentligt ligger fast.

En fördel med det regionala utvecklingsarbetet är att det bidrar till proaktivitet och fångar upp långsiktiga regionala behov när demografin förändras. Det handlar om att klargöra förutsättningar och skapa insikt om vilka typer av regionala investeringar som behövs när regionen växer, samt förberedelsetid för att utreda hur dessa investeringar ska placeras, finansieras, organiseras och drivas. Ambitionerna som nu föreslås om att ha år 2060 som ett nytt målår för RUFS är därför bra.

RUFS behöver samtidigt stärka genomförandet på kortare sikt

Samtidigt som styrkan hos RUFS är det långsiktiga perspektivet så har dess svaghet tidigare varit genomförandet. Södertälje kommun ser tillskapandet av ett nytt regionalt politiskt forum som ett steg framåt för att mobilisera regionens aktörer och öka genomförandekraften i det regionala

utvecklingsarbetet. Södertälje kommun vill samtidigt betona behovet av fortsatt, diskussion mellan regionens aktörer om formerna och mandatet för detta nya forum. Södertälje kommun vill peka på vikten av att det sker gemensamma regionala prioriteringar av regionens aktörer och att dessa är begränsade till antalet. En utgångspunkt kan vara att bygga på de starka regionala nätverk som redan är igång. Ett exempel på ett sådant nätverk är Regionalt Elförsörjningsforum i Stockholmsregionen (REST). Regionens civilförsvar och beredskap är ytterligare ett område som bör övervägas vid prioriteringen. Ett tredje förslag är behovet av ett regionalt initiativ för att öka den regionala balansen för en mer jämlik och inkluderande region.

RUFS regionala fysiska struktur – håll i och håll ut

RUFS har sedan ca tjugo år haft en fysisk struktur som innebär att tillväxt ska ske i hela regionen. Den centrala stadskärnan ska kompletteras med utpekade regionala stadskärnor som sambanbinds av en stark kollektivtrafik. I denna struktur finns också de gröna kilarna samt de blå sambanden. Södertälje vill peka på vikten av att hålla i och hålla ut i denna flerkärniga fysiska struktur för Stockholmsregionen.

RUFS regionala kärnor: utmärkt med ny rumslig avgränsning samt initiativet till att ta fram färdplaner

Södertälje kommun har under mycket lång tid velat se en förändrad rumslig avgränsning av den regionala stadskärnan för Södertälje. Tidigare har Södertäljes regionala stadskärna i RUFS enbart varit utpekad på den västra sidan av Södertälje kanal. Viktiga funktioner på den östra sidan, bland annat Södertälje sjukhus, Astra Zenecas anläggningar samt ett flertal viktiga stadsutvecklingsprojekt, har därför tidigare inte ingått. Det är mycket positivt att Region Stockholm nu tagit fram en ny rumslig avgränsning av Södertälje regionala stadskärna där stadens centrala delar på bägge sidor av kanalen pekats ut.

Södertälje kommun ser också positivt på det initiativ som Region Stockholm tagit under våren 2024 med att starta upp arbetet med att ta fram handlingsplaner/färdplaner för de regionala stadskärnorna. Det breda anslaget i de kommande handlingsplanerna är bra, där det finns samspel mellan samhällsplanering, näringsliv och kultur. Men också kulturmiljö eftersom Södertäljes stadskärna har en lång historia, och kommunen anser att den är att betrakta som en regional betydelsefull kulturmiljö. Även om initiativet är bra så önskas samtidigt ett förtydligande kring det fortsatta arbetet.

RUFS struktur innebär också att utveckla både infrastruktur och kollektivtrafik mellan de regionala stadskärnorna. Med en ändrad rumslig utbredning av den regionala stadskärnan i Södertälje så behöver också behov av viktiga kollektivtrafiknoder utredas bl.a. inom ramen för den nu pågående åtgärdsvalsstudien tillgänglighet Södertälje. Södertälje menar vidare att viktiga pågående avtal parter emellan måste fullföljas. Södertälje kommun har varit en del av Sverigeförhandlingen avseende infrastruktur där staten i nuläget inte fullföljer sitt åtagande. Södertälje kommun tog också, som en del av RUFS 2050, fram ett avtal med Region Stockholm avseende att utveckla kollektivtrafik mellan utsatta stadsdelar i Södertälje som Ronna, Geneta, Hovsjö och den centrala regionkärnan. Dessa avtal har ännu inte till fullo uppfyllts av Region Stockholm, eftersom delen om införande av SL-taxa på regiontågen återstår.

RUFS rumsliga förslag i Södertälje kommun – ett antal synpunkter

Södertälje kommuns arbete med en ny översiktsplan löper parallellt med utarbetandet av en ny RUFS. I allt väsentligt stämmer önskad utveckling avseende den rumsliga utvecklingen. Men kommunen vill påtala att det skiljer sig på ett par platser mellan kommunen granskningsförslag till ny översiktsplan och regionens granskningsförslag. Vi ser gärna att kommun och region kan mötas för att ytterligare diskutera dessa synpunkter:

- Det är positivt att RUFS granskningsförslag, i jämförelse med RUFS2050, har en bättre överensstämmelse med kommunens översiktsplan i Enhörna. Tuna och Ekeby är i detta förslag till RUFS utpekade som serviceorter. Det är bra, men kommunens menar att närliggande Sandviken också utgör en serviceort. Kommunens syn är att de tillsammans bildar en landsbygdsnod och att de bör markeras så i RUFS plankarta.
- Hölö är utpekad som serviceort i RUFS-förslaget. Kommunen menar att pågår ett arbete, där regionens trafikförvaltning aktivt deltar, för att få till ett tågstopp i Hölö och platsen bör därför markeras som en landsbygdsnod i RUFS plankarta. På sikt blir det ett strategiskt bebyggelseläge enligt RUFS, vilket också är i enlighet med kommunens egna ambitioner.
- Mölnbo är utpekat som en landsbygdsnod i RUFS förslaget. Även här ser kommunen att detta är ett strategiskt bebyggelseläge enligt RUFS, men också enligt kommunens egna ambitioner där det bl.a. pågår ett omfattande detaljplanearbete för ytterligare bostäder.
- Kommunen vill påtala att även Oaxen är en ö med vägfärja
- I strukturbildskartan redovisas endast en lokal stadskärna i Södertälje stad, men i plankartan redovisas tre: Ronna, Geneta och Hovsjö. Strukturbildskartan behöver kompletteras.
- I Nykvarn och Södertälje kommuner finns det stora Stockholm Syd-området med fokus på logistik. Detta område bör i enlighet med kommunens eget pågående planarbete utvecklas ytterligare söderut i RUFS plankarta. Men också anpassas till de kommunala ambitionerna om att utveckla den nya Tvetaleden , som kopplar samman Stockholm Syd med Södertälje hamn, med tillhörande nya verksamhetsområden.
- Regionen och kommunen, har i sina respektive granskningsförslag, ett par lite större skillnader i förslagen om bebyggelseutveckling. Det första är vid kommungränsen mellan Nykvarn och Södertälje kommun, vid Järna grustäkt där kommunen har ambitionen att utreda ytterligare bostadsbebyggelse. Det andra exemplet är Underås där kommunen också har ambitionen att utreda bostadsbebyggelse. Vi vill också påpeka ett par mindre exempel på bostadsutveckling, dels söder om Pershagen, dels vid Jumsta.
- Södertälje kommun är positiva till det arbete som Region Stockholm har genomfört sedan föregående RUFS, i att tydliggöra de gröna regionala kilarna i kommunen. I tidigare RUFS har det i de södra delarna enbart varit symboliska pilar på den regionala kartan. Det arbete som regionen genomfört är omfattande och välgjort. Kommunen påpekade i samrådsyttrandet att genom det nya utpekandet finns det en problematik med pågående detaljplanearbeten, dels norr om Mölnbo där ny bostadsbebyggelse planeras och dels i Almnäs där nya verksamhetsområden planeras. I RUFS granskningsförslag har det gjorts justeringar i Mölnbo medan det inte gjorts justeringar vid Almnäs. Kommunen vill också peka på att i Enhörna finns det svaga sambandet utpekat i plankartan, men saknas i grön- och blåstrukturkartan.
- När det gäller plankartan vill kommunen peka på behovet av att markera Djupdal-Malmsjöåsen som vattenskyddsområde. Området är av högsta betydelse, men saknas helt i plankartan. Kommunen vill också peka på att Södra Mälarens vattenskyddsområde är antaget, och inte som anges i plankartan potentiellt.

Ökad regional balans för en jämlikare, tryggare och mer inkluderande region

Både Södertörnssamarbetet och Södertälje kommun pekar på behoven av att utveckla Stockholmsregionen med en ökad grad av regional balans. Vi betonar behoven av att starta ett sådant arbete på en regional arena. Det handlar bland annat om att Stockholmsregionen har ett flertal områden som är utpekade av polisen som utsatta. I Södertälje finns flera sådana stadsdelar. I granskningsförslaget till ny översiktsplan pekas ett antal stadsdelar ut i utvecklingsinriktningen som prioriterade för värdeskapande åtgärder och även stadskärnan. Stadsdelarna sammanfaller till stor del med polisens utpekande av utsatta områden. Region Stockholm bör överväga hur detta skulle kunna

hanteras i särskilda skrivningar som lyfter vikten av regional fördelning av resurser gällande exempelvis kollektivtrafik, vård och placeringar av olika regionala satsningar. Det är vår övertygelse att vi i regionen behöver bli bättre på att både dela erfarenheter och arbeta aktivare med dessa utmaningar om visionen om den mest attraktiva storstadsregionen i Europa ska kunna uppnås.

RUFS inte bara av vikt för Stockholmsregionen utan också för dess omland

Södertälje kommun vill påpeka vikten av Stockholmsregionens omland. Detta är särskilt påtagligt för Södertälje som gränsar mot flera av kommunerna i Sörmlands län. Sörmlandsregionen är av stor betydelse för Södertäljes näringsliv och handel och vice versa. Både företag och offentliga organisationer verksamma i Södertälje betonar att detta regionala samspel dessutom ökat på senare tid. Det är därför viktigt att också se på de storregionala förbindelserna och att öka samarbetet ytterligare. Södertälje kommun har regelbundet samarbete med Region Sörmland och flera av grannkommunerna, så även i framtagandet av detta yttrande.

Fortsätt utveckla Stockholmsregionens godslogistik - Södertälje är en viktig del

Södertälje har med sitt infrastrukturella läge med motorvägar, stambanor, farleder och hamn ett unikt läge i Stockholmsregionen för att stödja en mer hållbar godslogistik. Mer gods behöver gå på sjöfart och järnväg för att utveckla mer klimatneutrala godstransporter. Södertälje ser fördelar med att Norvik har utvecklats, eftersom den hamnen har en annan profil på sitt gods i form av containrar medan Södertälje hamn har mer av enskilt gods som byggelement eller fordon. Södertälje hamn och Norviks hamn kompletterar varandra och det behövs mer av sjö- och järnvägstransporter när det gäller näringslivets framtida effektiva och miljövänliga transporter. Södertälje hamn ser också en ökad efterfrågan som behöver stödjas av olika infrastrukturella satsningar. Nya satsningar kan innebära att företag ser nya möjligheter för att säkerställa sina godsflöden. Det är alltså viktigt att utveckla regionens syn på näringslivets framtida transporter och logistik. Södertälje kommun och Södertälje hamn bedriver, tillsammans med privata aktörer, ett arbete som samfinansieras av EU:s CEF fond. Syftet är att utveckla hållbar godslogistik som kommer att få betydelse på lokal, regional och storregional nivå och med ambitionen att ta en ledande roll för fossilfri godshantering i Europa.

Viktigt för Södertälje att säkerställa utveckling av ny verksamhetsmark

Södertälje har ett flertal större företag som är av stor vikt för kommunen, regionen och nationen. Ett stort antal mindre och mellanstora företag agerar dessutom underleverantörer till dessa större företag. Det infrastrukturella läget i Södertälje innebär också att många företag vill etablera sig i kommunen. Den mark som redan pekats ut för verksamheter i RUFS är i stort sett intecknad. Därför behöver ny verksamhetsmark redovisas, både i kommande RUFS och i översiktsplanen. Kommunens dialog med näringslivet visar tydligt på detta behov. Av RUFS granskningsförslag framgår också att arbetet med nya verksamhetsområden måste fortsätta. Södertälje kommun medverkar gärna i den processen och vill särskilt lyfta fram Almnäs och utmed den kommande Tvetaleden som lämpliga områden.

Företagens största behov är inom kompetensförsörjning, så även i Södertälje

Utöver de infrastrukturella behov som företagen pekar på så kommer kompetensförsörjning högst upp på agendan. Men även frågor om trygghet är av stor vikt. Södertälje menar att det bör noga övervägas i vilket forum och på vilket sätt samarbetet om framtida kompetensförsörjning för näringslivet kan bedrivas mest effektivt. Den kraftsamling som finns kring kunskapsnoden/utvecklingsarenan Södertälje Science Park med bl.a. området Hållbar produktion är av stor vikt för Södertäljes företag, och därmed regionens näringsliv.

Södertälje - regionens gröna kunskapsnod för livsmedelsproduktion

Livsmedelsproduktion är ett av regionens sårbara områden, som också fått ökad aktualitet i samband med den oro som nu finns i vår omvärld på grund av bland annat kriget i Ukraina. I Södertälje kommun finns delar av länets bästa jordbruksmark. Här finns också ett flertal företag inom livsmedelsproduktion och även utbildning inom kunskapsområdet. Regionen behöver utöka sin förmåga inom detta område och Södertälje är en utpekad regional kunskapsnod. Även här fyller kunskapsnod/utvecklingsarenan Södertälje Science Park en mycket viktig funktion både lokalt och regionalt.

Stärk upp RUFS delar om kultur, idrott och fritid – centrala områden för att kunna nå visionen om Europas mest attraktiva storstadsregion

Södertälje kommun vill se ett tydligare avtryck avseende kultur, idrott och fritid i kommande RUFS. Ska Stockholmsregionens vision om att bli Europas mest attraktiva storstadsregion uppnås så måste värdet av kultur, kulturmiljö men också fritid och idrott lyftas fram mycket tydligare. Av de 44 resultatmålen så behandlar endast ett av målen kulturmiljö. Ett effektmål pekar på att kulturen kan ha en positiv effekt på demokratins utveckling. Vi skulle också vilja se en ökad tydlighet om tidigare framtagna regionala strategier fortfarande gäller, ett exempel är kulturstrategin från år 2018.

Utveckla regionens civilförsvar och beredskap - en ny passage under Södertälje kanal

Samhället har, med nuvarande osäkra omvärld, blivit alltmer medveten om behovet av att hantera kriser och ökad robusthet. Olika initiativ har tagits regionalt men det behövs ytterligare arbete med att utveckla regionens robusthet avseende civilförsvar och beredskap.

Ett viktigt exempel på Stockholmsregionen sårbarhet är infrastrukturen över Södertälje kanal. Det tydliggjordes i samband med den olycka som inträffade med en lastbil på motorvägsbron över Södertälje kanal år 2016.

Tillgången till dricksvatten behöver säkerställas i regionen. Länsstyrelsen tog för ett antal år sedan fram en plan för regional dricksvattenförsörjning. Den pekade ut ett antal insatser för att stärka regionens tillgång till dricksvatten. Södertälje kommun vill tillsammans med det kommunala bolaget Telge Nät peka på behovet av att fortsätta öka denna robusthet.

Energiförsörjning och elektrifiering – ett viktigt regionalt område att utveckla

Behovet av att säkerställa energiförsörjningen har ökat dramatiskt sedan RUFS 2050 i och med elektrifieringen och kraven på klimatomställning. Energifrågorna och behovet av mark för detta ändamål behöver därför tydliggöras i RUFS – det handlar om produktion, lagring och distribution av energi. Ett regionalt initiativ har tagits i form av Regionalt Elförsörjningsforum Stockholms län (REST). Södertälje kommun tillsammans med det kommunala bolaget Telge Nät ser positivt på fortsatt arbete i detta regionala forum.

Boel Godner

Kommunstyrelsens ordförande